

***Видавнича спадщина
лікаря Хавкіна***



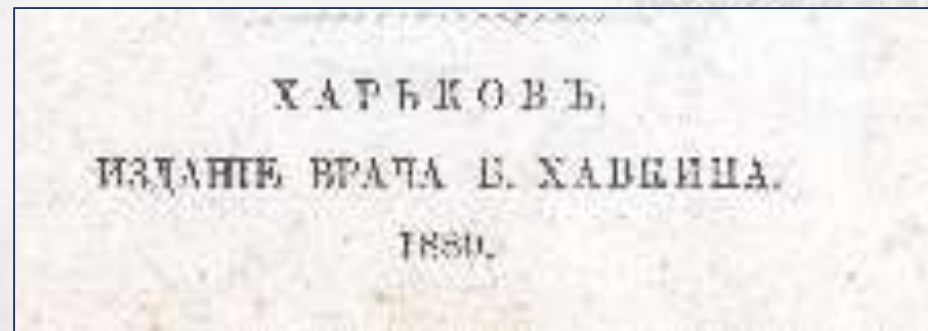
Медицина існує в нерозривному зв'язку з видавництвом фахової літератури. Невтомна праця видавців і друкарів сприяє розвитку медицини, освіти, збагаченню досвіду медиків та розповсюдженню медичних знань серед громадян.

Потужним видавничим центром був і залишається **Харків**. Перші спроби створити друкарні було здійснено при Харківському університеті ще в 1804 р., а у 2-й половині XIX ст. видавнича справа стає осередком бурхливої підприємницької діяльності.

Відомим видавцем у м. Харків був **Борис Анатолійович Хавкін**, випускник медичного факультету Харківського університету, знаний в місті лікар, перекладач праць видатних німецьких вчених-медиків, колезький радник, вчитель жіночої гімназії, член Харківської громадської бібліотеки та товариства розповсюдження грамотності серед народу, попечитель нужденних студентів.

У фонді бібліотеки зберігається низка томів
«Руководства къ частной патологии и терапию»,
які надруковані в серії **«Издание врача Б. А. Хавкина»**.

<http://surl.li/mxvzj>

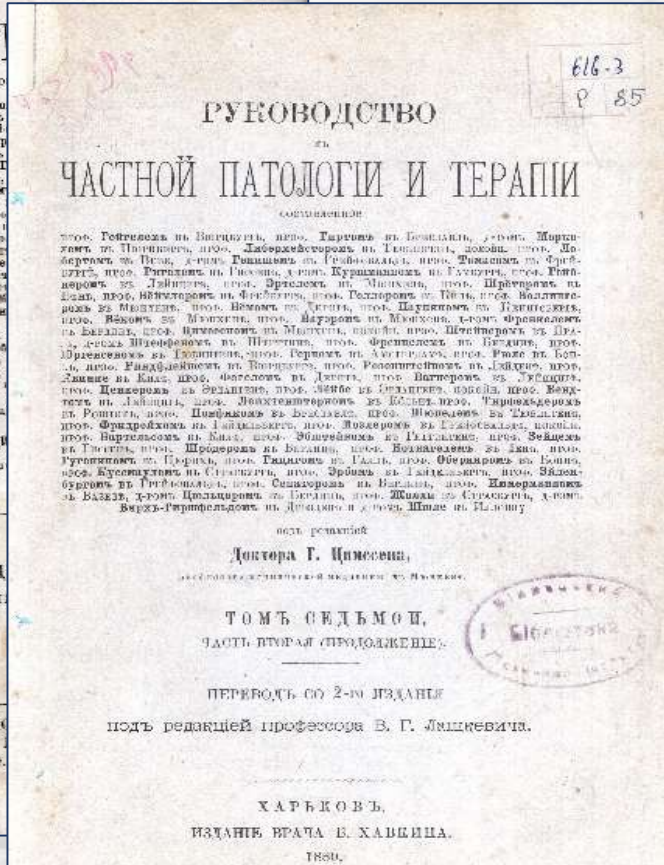
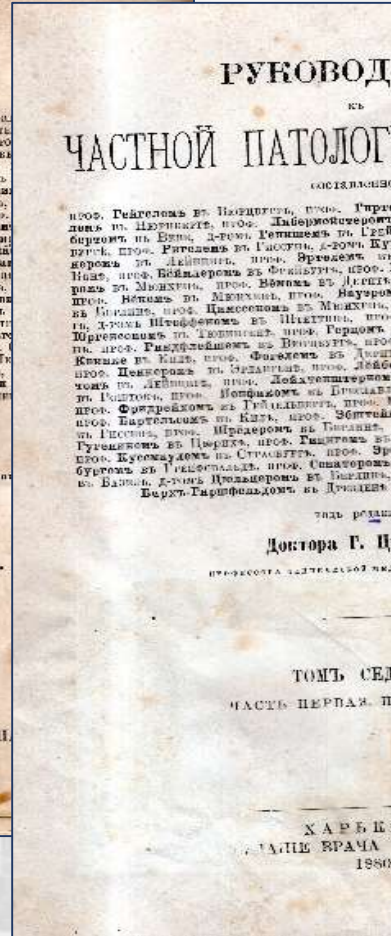
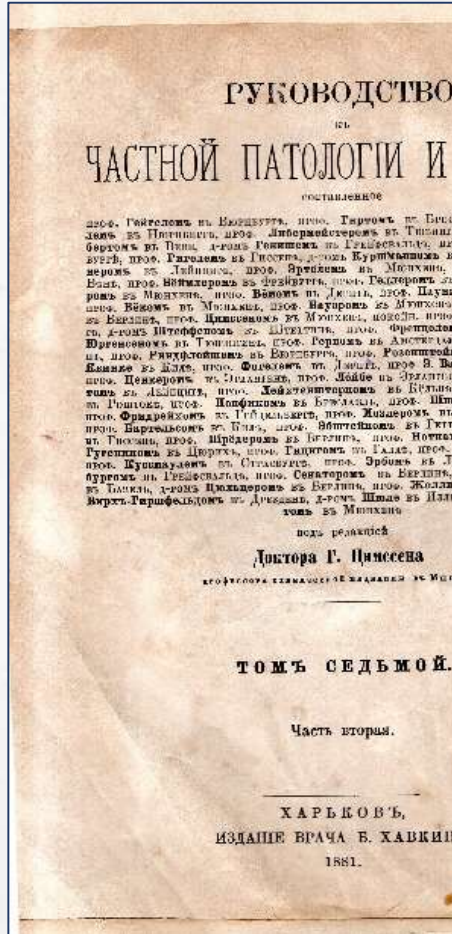


«Руководства» було видано протягом 1877-1882 рр. в Харківській друкарні М. Зільберберга.

Книги написано при співпраці з найвідомішими в Європі вченими-медиками, такими як **Гейгель, Меркель, Гірт, Куршман, Лойбе, Шюппель, Хеллер** та ін. Редактор – **Гуго Вільгельм фон Цимсен**, німецький лікар, терапевт и клініцист, викладач, таємний радник, директор **Мюнхенської** муніципальної лікарні. Видання було вагомою працею **Цимсена** і моментально стало медичним «бестселером» в світі. За свою понад 150-річну історію ці книги послужили керівництвом для багатьох поколінь лікарів.



Харків. Колишня типографія Зільберберга



Професійний переклад з німецької та чисельні ілюстрації приваблювали чимало медиків. «Руководства» купували для особистого користування і на подарунок.

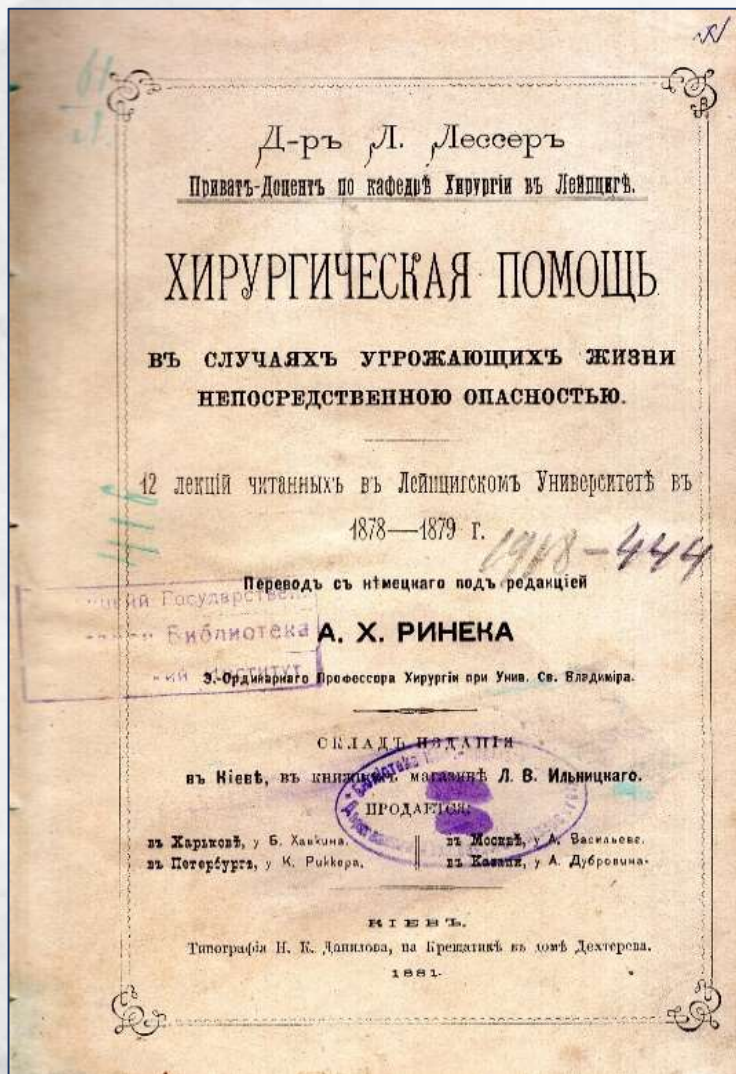


Тома, які присвячені захворюванням травного тракту, мають власний штамп «**Zygmund Zapolski doktor**» та дарчий напис «**МногоУваж. Ефиму Яковлевичу. А. Г. 1934**». З історії ВНМУ відомо, що **Юхим Якович Фішензон** – випускник медичного факультету Лозанського університету, учень знаменитого **Луї Бурже**. У Вінниці працював у Єврейській лікарні, шпиталі Всеросійського Земського Союзу, очолював терапевтичне та туберкульозне відділення другої радлікарні, викладав курс терапії в фармтехнікумі, був одним з організаторів створення медінституту та продовж 1934-39 рр. очолював кафедру факультетської терапії.

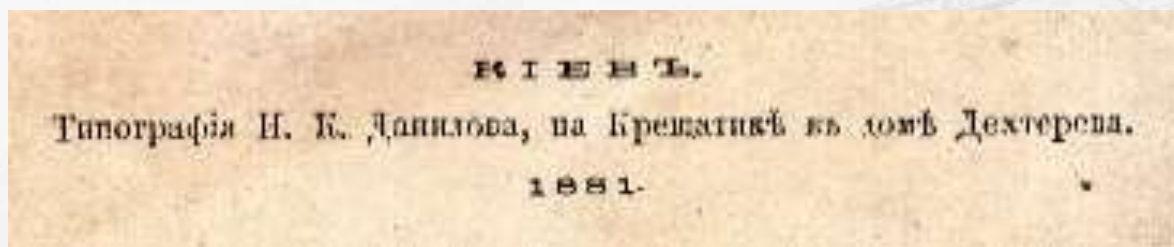


Видавнича справа поєднувала в собі розповсюдження видань.

Наприкінці XIX ст. у видавництві **Хавкіна** можна було придбати медичні книги, надруковані в інших містах **України**.



На титульному аркуші цієї книги є повідомлення:
«**Складъ изданія въ Кіевѣ въ книжномъ магазинѣ Л. В. Ильницкаго.**
Продается: въ Харьковѣ, у Б. Хавкина; въ Москвѣ, у А. Васильева;
въ Петербургѣ, у К. Риккера; въ Казани, у А. Дубровина».



Видання має штамп бібліотеки **Кам'янець-Подільського** Державного Українського Університету і містить чисельні маргіналії та підкреслення.



Переклад «**Руководства къ болѣзнямъ пищеварительнаго аппарата**» зробив лікар **Б. А. Хавкін**.

Лікар **Хавкін** своєю багатогранною працею окреслив медикам шлях до перемоги над хворобами. Його **дружина** працювала фельдшером і допомагала чоловікові у просвітницькій роботі. Громадська діяльність **Хавкіних** вплинула на формування світогляду власних дітей.

Дочка **Любов Борисівна** була педагогом, істориком, перекладачем, теоретиком бібліотечної справи міжнародного рівня. Вона організувала перші на території **України** бібліотечні курси. Авторські таблиці **Хавкіної** й досі відіграють важливу роль в організації фондів **вітчизняних бібліотек**.



Хавкіна Л. Б.